

զափարը կ'իրագործէ իր շատ անգամ վրիպած ճիգերու գինով: Ներկային մէջ ներկան միայն տեսնել, պիտի նշանակէր սերմին մէջ սերմը միայն տեսնել, սակայն սերմնացանը կը հաւատայ ցանուած սերմի ապագայ արգիւնքին: Ապագայի մասին մեր տեսութիւնը Գրիստոսի անձէն և աւետարանէն կուգայ. հանդերձեալէն եկաւ ան, մեզի հանգերձեալի մը տանելու համար. և քրիստոնէութիւնը իր հիմնադրին մէջ կը տեսնէ մարմնացեալ յաւիտեանականութիւնը, որ այս աշխարհի և այն աշխարհի մէջ կը բնակի հաւասարապէս:

Ահ, եթէ մահուան այդ տեսիլքը, կեանքերու ունայնութեան այդ տխուր պատկերը երբեք այցելէր մեզի, զգացնելու մեղմէ իւրաքանչիւրին իր գոթախտութիւնը, թերեւ կեանքը սովորականէն տարբեր ընթացք մ'ունենար, այն ատեն միայն թեւեւ կարենայինք վայրկեանը յաւիտեանականութեան վերածել և աշխարհը դրախտի:

Եթէ երկտասարգը կարենար ըմբռնել թէ ինք ինչ որ ցանէ զայն պիտի հնձէ, եթէ կարենար գիտնալ թէ այս աշխարհի հաշտոյն իր բոլոր ըրածները իր գերեզմանաքարիը պիտի ըլլան, և թէ կան կեանքի մէջ աւելի բարձր և աղնիւ բաներ, որոնք չեն մեռնիր, թերեւ տարբեր ըլլար իր կեանքը:

Եթէ ծերը գիտնար թէ ինք աներեակայեւ ի երագութեամբ կը մօտենայ գերեզմանին, և թէ մահը յաւիտեանականութեան և կորուստեան միջև ապրուած վերջին վայրկեանն է, թերեւ գերագոյն ճիգով մը, և ապաշաւի արցունքով սրբագործել, զմուսէր իր դիակը:

Եթէ հաճոյստէն ու գրամապաշտը վայրկեան մը զգային թէ ոչինչ պիտի մնար իրենց պաշտածներէն, և թէ յաւիտեանականութեան ատեանին առջև իրենց մահ կը սպասէ, անոնք թերեւ այլէին իրենց պաշտածները, և պաշտէին իրենց այրածները:

Քայինք կեանքի ճամբայէն հոգեւոր ապագայի հաւատքով, վասնզի մարդկութեան ոսկեգարը ապագայի մէջ է պահուած:

Ե.

ՅԱԿՈԲՈՍ

ՁԵԲԵԹԱՅԻ ՈՐԴԻՆ

Գարուն էր ու բնութիւնը նոր կեանք էր հագրել:

Յիսուս կանգ առաւ, Երուսաղէմի հըրապարակը, և խօսեցաւ ժողովուրդին երկինքի Քաղաւորութեան մասին:

Անոնց մէջ կային Փարիսեցիներ և Դէպիրներ — օձեր և խեբ — որոնք ճշմարտութեան ճամբուն վրայ թակարդ կը լարէին և փոսեր կը փորէին: Յիսուս դատապարտեց և կշտամբեց զանոնք իրենց յոռի արարքներուն համար:

Ամբոխին մէջ կային խումբ մը մարգիկ որոնք Փարիսեցիներուն կուսակից էին և յարմար առիթի կը սպասէին Յիսուսն ու իր աշակերտները ձերբակալելու համար:

Յիսուս հասկցաւ անոնց միտքը, և ուղղուեցաւ գէպի քաղաքին հիւսիսային դուռը:

Ապա մեզի դառնալով ըսաւ, «Ժամանակն չէ տակաւին, յանձնուելէ առաջ ըսելիք և ընելիք շատ բաներ ունիմ»: Խիղճ ու ծիծաղ կար իր ձայնին մէջ, «Եթեանք հիւսիս և ապրինք գարունը ու լեցնենք ծաղկող բնութեան կենսունակութիւնով: Բարձրանանք բլուրներ և հոնկէ գիտենք թէ ինչպէս կ'իրանանի հալող ձմեռը գէպի ձոր կը հոսի՝ միանալու առուններու համերգին»:

Դաշտերն ու այգիները թօթափած իրենց թմբիւրը կ'ողնուէին տակը կանաչ թուզերով և խաղողի մատաղ ողկոյններով:

Ան քալեց ու մենք հետեւեանք իրեն երկու օր:

Երբորդ օրուան յետմիջօրէին, Հերմոն լեռան գագաթը հասանք և Յիսուս իր նալուածքը դաշտերուն մէջ փռուող քաղաքներուն վրայ պտտցուց:

Դէմքը հալած ոսկիի պէս կը պսպար: Ապա տարածեց ձեռքերը և ըսաւ, «Դիտեցէք կանաչով պատմուճանաւած բնութիւնը և տեսէք թէ գետերը ինչպէս անոր դալարագեղ վերակուլին ծալքերը՝ արծաթով եղբրած են»:

«Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի բնութիւնը չքեղ է և ինչ որ կայ հոն գեղեցիկ է ու ներդաշնակ»:

«Բայց ձեր տեսածն անդին աւելի հոյակապ թագաւորութիւն մը կայ: Եւ իմ իշխանութիւնս հոն պիտի հաստատուի: Եթէ ձեր փափաքն է ճանչնալ այդ թագաւորութիւնը հետեւեցէ՛ք ինձի. լեցուեցէ՛ք ինձով և հոն իշխանաւորներ պիտի ըլլաք»:

Իմ և ձեր գէժքերը պիտի չգիմակուին կեղծիքով: Դաւապան և սուր պիտի չըկըրնք: Պիտի զրահուինք սիրով և ցօղենք սէր: Մեր հպատակները վախ պիտի չունենան, պիտի սիրեն մեզ, ապրին ու վաշելն խաղաղութիւնը:

Ազգուեցայ. գերերկրային շեշտ մը կար ձայնին մէջ: Երկրի թագաւորութիւնները, իրենց հոյակապ քաղաքներով և պալատներով նսեմացան աչքես: Սիրտս լեցուեցաւ իր թագաւորութեան հեռանկարով և որոշեցի հետեւիլ Տիրով:

Ճիշտ այդ պահուն Յուդայ իսկարիով տացին յուզուած ու տփփոյն, մօտեցաւ Յիսուսին և ըսաւ, «Տէ՛ր, աշխարհի թագաւորութիւնները ընդարձակ են: Մենք դարերով գերուած ու հարստահարուած ենք: Ժամանակն է որ Դաւիթին ու Սողոմոնին սուրբ քաղաքները վերականգնին ու յաղթանակեն: Դուն մեր թագաւորը պիտի ըլլաս ու մենք լեզէոններ պիտի կաղմակերպենք սուրով ու վահանով ըսպառազէ՛ն՝ գուրս վտարելու համար օտարը մեր երկրէն»:

«Իմ զահս ձեզի տեսանելի չէ: Ան ժամանակն, միջոցն և տեսողութենէն վեր է: Ան որուն թեւերը տիեզերք մը կրնան գրկել, կ'ուզէ՞ որ լքուած ու մոռցուած բոյնի մը մէջ հաստատուի»:

«Կ'ուզէ՞ որ ճշմարտութիւնը մեռելներէն զնահատուի, փառքանուի: Իմ թագաւորութիւնս այս աշխարհէն չէ և զահս ձեր նախնիքներուն զանկերուն վրայ չէ հաստատուած»:

«Եթէ դուք չէք փնտռեր հոգիի թագաւորութիւնը հեռացէ՛ք ինձէ, դացէ՛ք ձեր մեռելներուն քարայրները ուր պըսպաւոր գլուխներ ժողովի են: Եարգեցէ՛ք անոնց սակորները և լեցուեցէ՛ք ձեր նախնիքներուն ոգիով»:

«Ինչպէ՞ս կը համարձակիք փորձել զիս մետաղի աւելցուքով շինուած թագով մը՝ երբ իմ ճակատս համաստեղութիւնով կամ փուշերով պսակուելու արժանի է»:

«Եթէ Ես մոռցուած ցեղի երազովը չգայի, թոյլ պիտի չտայի որ ձեր արեւը բացուէր համարեութեան վրայ և կամ լուսինը չուքս տարածէր ձեր ճամբաներուն»:

«Դուք բոլորդ ցաւ ունիք ձեր սրտերուն մէջ և ես եկած եմ անոնցով տառապելու և զանոնք լալու համար»:

«Ո՞վ էք դուք և ի՞նչ, Յուդայ իսկարիովտացի, և ինչու՞ն կը փորձէք զիս»:

«Արդարեւ դուք զիս չափած կըսած և զաճանչերու լեզէոններ վարելու յարմար գտած էք: Եւ կամ կը սպասէք որ պատերազմական կառքերով գրոհեմ թըշնամիի մը վրայ որ ձեր ատելութեան մէջ քնակած՝ ձեր վախերուն մէջ կ'արշաւէ»:

«Ոտքիս չուրջ սողացող որդերուն թիւը շատ է և ես անոնց դէմ պատերազմ պիտի չյայտարարեմ: Զգուեցայ զիս վախկոտ համարող այս սողուններուն զթալէ: Այլեւս վերջ պէտք է տալ այս կատակերգութեան: Ես անոնց հաստ պարիսպներուն և բարձրաբերձ աշտարակներուն պաշտպանութեան պէտք չունիմ»:

«Մեղք որ պիտի հարկադրուիմ զթալ մինչեւ վերջ: Երանի թէ կարենայի քայլերս ուղղել դպի աւելի ընդարձակ աշխարհ մը ուր մեծհոգի մարդիկ կ'ապրին»:

«Ձեր քահանայապետն ու կայսրը աւրինիս ծաբաւի են: Անոնք գոհ պիտի ըլլան եթէ հեռանամ ասկէ: Բայց Օրէնքին ընթացքը պիտի չփոխեմ և ոչ ալ պիտի փորձեմ կասեցնել յիմարութիւնը»:

«Թո՛ղ ազիտութիւնը անի, լայնայ ու խորանայ մինչեւ որ զգուի ու յոգնի իրեններուն»:

«Թո՛ղ կոյրերը առաջնորդեն կոյրերը դէպի խորխորատ»:

«Թո՛ղ մեռելները թաղեն իրենց մեռելները մինչեւ որ մայր հողը յազենայ իր գառն պտուղներով»:

«Իմ թագաւորութիւնս այս աշխարհէն չէ: Իմ ճշմարտութիւնս կը հաստատուի հոն ուր ձեզմէ մի քանիներ քով քովի կուգան սիրով և կեանքի գեղեցկութիւններով լեցուած և կը յիշեն զիս»:

«Ապա յանկարծ Յուդային դարձաւ և ըսաւ, «Եմտիս անցիր այ՛ մարդ, քու թագաւորութիւնդ իմ թագաւորութեան մէջ տեղ չունի»:

Վերջապահ էր, մեզի դարձաւ և ըսաւ, սերթանք, գիշերը մօտ է, լոյսի մէջ քալեցէք երբ լոյսը ձեզի հետ էր։

Իջանք բլուրէն, Յուդայի գէմքը տըխուր էր և քիչ մը հեռուէն կը հետեւէր մեր քայլերուն։

Երբ գաշտագետին հասանք գիշեր էր արդէն. Թիֆանոսի որդին Թովմաս ըսաւ, «Տէ՛ր, մուտք է չնեք տեսներ, առաջնորդէ՛ մեզ հանդիպակաց գիւղի լոյսերուն. հոն կրնանք օթեւան և ուտելիք գտնել»։

Յիսուս պատասխանեց թովմասին ու ըսաւ, «Ես ձեզ բարձունքներ առաջնորդեցի երբ անօթի էիք, ապա հետեւեցաք ինձի գէպի դաշտ երբ անօթի էիք։ Ուրեմն զտահուութեամբ քալեցէք գէպի գիւղ։ Ես պիտի չհարեմք ձեզի ընկերանալ, կ'ուզեմ առանձնանալ»։

Սիմոն Պետրոս յառաջացաւ ու ըսաւ, «Տէ՛ր, մեզ մուտքի մէջ առանձին մի ձեռքեր, շնորհ ըրէ՛ և կեցի՛ր մեզի հետ։ Մուտք ու գիշերը երկար պիտի չտեսնեն և առաւօտը պիտի չուշանայ եթէ մեր մօտ մնան»։

Յիսուս պատասխանեց, «Այո՛, այս գիշեր գայեցրը իրենց որջերը պիտի ունենան և թռչունները իրենց բոյները՝ բայց Մարգու Որդին իր գլուխը դնելիք տեղ պիտի չուտենայ և արդարեւ պիտի ուզէի որ առանձին ձգէիք զիս. եթէ ուզէք զիս տեսնել, եկէք լիճին եղբրքը այնտեղ ուր ձեզ գտայ»։

Այսպէս բաժնուեցանք իրմէ յուզումնահեղձ, որովհետեւ չէի ուզեր հեռանալ իրմէ։

Յաճախ ետ դարձանք ու նայեցանք իրեն։ Ան կը յառաջանար հանդարտ գէպի արեւմուտք իր առանձնութեան վեհափառութեան մէջ միակ։

Միակ անձը որ չփափաքեցաւ տեսնել զինք իր առանձնութեան մէջ Յուդայի Իսկարիօտացիին էր։

Այն օրէն ասդին Յուդան դարձաւ խոժոռ, միւլամաղձոտ ու անհաղորդ, և ինձի այնպէս կը թուէր թէ վտանգ կար իր մըլ թին ակնախորշերուն մէջ։

ԱՄԼԻԼ ԶԻՊՐԱՆ

Թրգմ. Յ. ՇԷՕՎԵՐԷԼՍԿԻ

ԿՐՕՆԱՆԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՀՈԳԻՆ ԿԸ ՍՅԱՓԻ

Պիտի գայ ժամանակ թերեւս — և շատ մը բաներ կը յայտնեն թէ հեռու չէ — Վերբ հոգիները պիտի իմանան՝ առանց զգայաւրաններու միջնորդութեան։ Որոշ է որ հոգիին սահմանները օրէ օր աւելի կը տարածուին, Հոգին շատ աւելի մօտ է մեր իսկութեան և կը մասնակցի մեր բոլոր աւարքներուն շատ աւելի մեծ բաժինով մը՝ քան ինչ որ չէր պատահեր երկու երեք դար առաջ։ Կարծես կը աստեանք ոգեւ կան դարաշրջանի մը։ Պատմութեան մէջ որոշ թիւով նման շրջաններ կան, ուր հոգին, հնազանդելով անձանց օրէնքներու, կը բարձրանայ, այսպէս առած, մակերեսին մարդկութեան և կը յայտնէ՝ անակընկալ և այլազան հազար ձեւերով՝ աւելի ուղղակիօրէն իր գոյութիւնն ու կարողութիւնը։ Այդ պահերուն կը թուի թէ նիւթին ծանր բեռը քիչ մը վերցնելու կէտին հասած ըլլայ մարդկութիւնը, տեսակ մը ոգեկան թեթեւացում մը կը տիրէ. և բընութեան ամէնէն խիստ ու ամէնէն անյուզող օրէնքները կը կքին հոս հոն։ Մարդիկ աւելի մօտ են իրենք իրենց և իրենց եղբայրներուն. կը դիտեն և կը սիրեն զիրար աւելի լրջօրէն և աւելի մտերմօրէն. կը մըռնեն աւելի քնքշօրէն, աւելի խորունկ կերպով տղան, կինը, կենդանիները, բոյսերը և իրերը։ Թերեւս կատարեալ չեն անոնց մեզի ձգած արձանները, նկարներն ու գրուածքները, բայց անոնց մէջ կայ չեմ գիտեր ի՞նչ կարողութիւն և ի՞նչ թագուն, շնորհ՝ յաւիտեան կենդանի և կալանաւոր իշակներու նալուածքին մէջ գտնուելու էր եղբայրութիւն մը և յոյսեր խորհրդակար. և մարդ կը գտնէ ամէնուրեք, սովորական կեանքի հետքերուն քով, գեղածփուն հետքերն անբացատրելի այլ կեանքի մը։

Ինչ որ գիտենք հին նգիպտոսի մասին թոյլ կուտայ ենթադրել թէ անցած է անայդ շրջաններու մէջէն. Հնդկաստանի